

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж г 1612/2015
04.11.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић – Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у поступку предлагача Ј.К. и И.К., обоје из Б., ради заштите права на суђење у разумном року, решавајући о жалби предлагача, изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Р4 г 36/15 од 18.08.2015. године, у седници одржаној 04.11.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење Апелационог суда у Београду Р4 г 36/15 од 18.08.2015. године у делу става трећег изреке, тако што се предлагачима Ј.К. и И.К., обоје из Б., одређује накнада за повреду права на суђење у разумном року у износу од још по 50.000,00 динара, која ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова, у року од три месеца од дана подношења захтева предлагача за исплату, док се наведено решење у преосталом делу става трећег изреке **ПОТВРЂУЈЕ** и жалба предлагача се у том делу одбија, као неоснована.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Београду Р4 г 36/15 од 18.08.2015. године, ставом првим изреке, утврђено је да је предлагачима повређено право на суђење у разумном року зајемчено чланом 32. став 1. Устава Републике Србије у парничном поступку Првог основног суда у Београду П 467/15. Ставом другим изреке, утврђено је право предлагача на накнаду због повреде права на суђење у разумном року у износу од по 50.000,00 динара, која ће бити исплаћена из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова, у року од три месеца од дана подношења захтева предлагача за исплату. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев предлагача за исплату накнаде за повреду права на суђење у разумном року у износу од по 500.000,00 динара, односно преко износа досуђених ставом другим изреке наведеног решења. Ставом четвртим изреке, одбачен је захтев предлагача Ј.К., из О. за исплату накнаде штете по основу изгубљене зараде у износу од 18.000 евра у динарској противвредности.

Против првостепеног решења, предлагачи су благовремено изјавили жалбу, из свих законом предвиђених разлога, побијајући га у ставу трећем изреке.

Одлучујући о жалби предлагача на основу члана 86. став 3. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 116/08 ... 101/13), примењујући

одредбу члана 386. у вези са чланом 402. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13-УС и 55/14), у вези члана 30. став 1. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ број 25/82 ... „Службени гласник РС“ бр. 55/14), на чију примену упућује члан 8в. Закона о уређењу судова, Врховни касациони суд је испитао првостепено решење у побијаном делу и нашао да је жалба делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а жалбом се не указује на друге битне повреде поступка које би биле од утицаја на правилност и законитост побијаног дела решења.

Предлагачи су, као тужиоци, дана 17.10.1990. године поднели тужбу ради утврђења права својине на покретним и непокретним стварима стеченим у породичној заједници, а предложили су и одређивање привремене мере. Ради утврђења битних чињеница, пред првостепеним судом је заказан велики број рочишта за главну расправу (преко 60 рочишта), изведен је доказ саслушања бројних сведока и парничних странака, а одређено је и вештачење, као и увиђај на лицу места. У току трајања поступка пред првостепеним судом, преминула је тужена А.К., због чега је поступак био у прекиду (од 19.09.2005. године, након чега је прво рочиште заказано за 03.10.2007. године), као и тужени Н.К., те је прво наредно рочиште заказано за 22.10.2008. године. На рочишту заказаном за 22.04.2015. године главна расправа је закључена и први пут је донета првостепена одлука П 467/15, којом је тужбени захтев усвојен у целости и тужени је обавезан да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка.

Анализирајући дужину трајања наведеног парничног поступка, првостепени суд је нашао да је предлагачима повређено право на суђење у разумном року, имајући у виду да се ради о парничном поступку који траје више од 24 године, као и да је првостепени суд након што је заказао припремно рочиште и још осам рочишта за главну расправу, тек након више од две године од подношења тужбе приступио извођењу предложених доказа, након чега су на наредних седам рочишта саслушавани предложени сведоци, што је противно начелу концентрације доказа, а ради саслушања странака заказано је девет рочишта. Такође, првостепени суд је после скоро шест година од подношења тужбе, тужиоцима наложио да уреде тужбу, а након тога решењем од 30.10.1997. године тужбу одбацио као неуредну, које решење је укинато од стране другостепеног суда. Због смрти тужене А.К., првостепени поступак је био у прекиду више од две године, а због штрајка адвоката одложена су пет рочишта за главну расправу. Иако су тужиоци више пута током поступка прецизирали тужбени захтев, првостепени суд је нашао да ове процесне радње нису пресудно утицале на то да поступак траје тако дуго.

Имајући у виду наведено, првостепени суд је утврдио да је предлагачима повређено право на суђење у разумном року и досудио им је накнаду због поведе права на суђење у разумном року у износу од по 50.000,00 динара, док је преко досуђеног износа, односно за износ од још по 500.000,00 динара, захтев предлагача одбијен, као превисоко постављен.

Врховни касациони суд налази да се основано жалбом побија закључак првостепеног суда у погледу висине примерене накнаде предлагачима за утврђену повреду права на суђење у разумном року.

Применом члана 86 став 1. Закона о уређењу судова, суд може подносиоцу захтева одредити примерену накнаду када утврди да му је повређено право на суђење у разумном року.

Имајући у виду све околности конкретног случаја, а пре свега да се ради о парничном поступку који траје преко 24 године и још увек није правноснажно окончан, а који је од великог значаја за предлагаче имајући у виду садржину тужбеног захтева, те да процесне радње предлагача, као тужилаца нису пресудно утицале на то да првостепени поступак траје тако дуго, Врховни касациони суд налази да износ од по 100.000,00 динара представља примерену накнаду предлагачима за утврђену повреду права на суђење у разумном року. Овај суд налази да ће се досуђивањем накнаде у наведеном износу остварити сврха која треба да се постигне и која представља и циљ овог поступка у смислу члана 8а и 8б Закона о уређењу судова, а да одређивање накнаде у већем износу не би одговарало околностима конкретног случаја, критеријумима прописивања накнаде и самој суштини одређивања и исплате по овом основу, као ни економско-социјалним приликама у Републици Србији и стандарду живота њених грађана. Имајући у виду наведено, овај суд је делимично преиначио став трећи изреке првостепеног решења и предлагачима, поред досуђеног износа од по 50.000,00 динара, досудио још по 50.000,00 динара на име накнаде за повреду права на суђење у разумном року, док је у преосталом делу жалба предлагача одбијена, као неоснована.

Из изнетих разлога, одлучено је као у изреци, на основу члана 401. тачка 2. и 3. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Миломир Николић,с.р.**